

Postupak utvrđivanja posebnih uvjeta gradnje i izdavanja suglasnosti

Goran Križ*

1. Uvod

Posebni uvjeti gradnje su tehnički uvjeti i normativi te zaštitne mjere važne za siguran transport prirodnog plina, plinovodima kao i tehnički uvjeti i normativi za mjere zaštite ljudi, okoliša i imovine i zaštite plinovoda te postrojenja i uređaja koji su njihovi sastavni dijelovi.

U svrhu zaštite života ljudi, imovine i okoliša od mogućih posljedica nezgode na plinovodima, koje mogu biti uzrokovane izvođenjem radova u zaštitnom pojasu instalacija, moraju se utvrditi opći i tehnički uvjeti gradnje u skladu sa zakonskim propisima i pravilima struke. Ovim postupkom oni se definiraju.

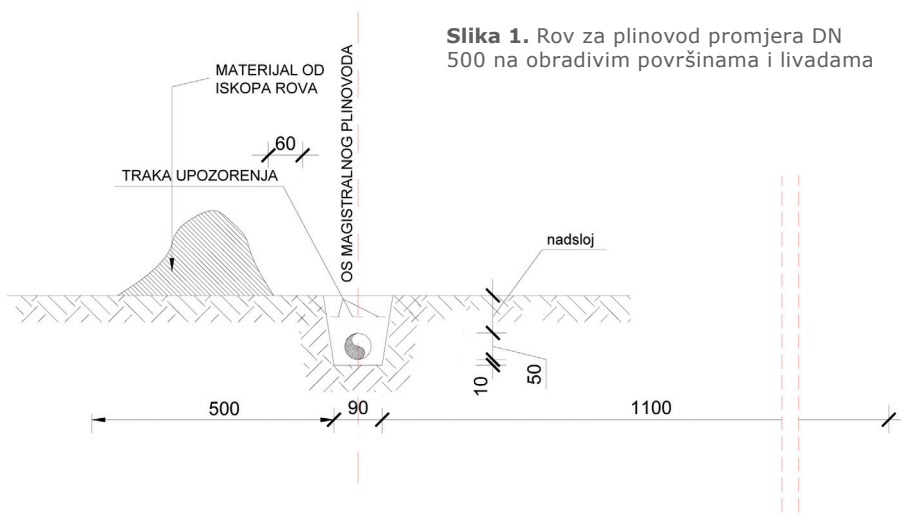
2. Zaštitni pojas plinovoda

Pod magistralnim plinovodima podrazumijevamo plinovode kojima se obavlja transport plina od otpremnih stanica na naftno-plinskim poljima ili od proizvodnih postrojenja plina do priključka na plinskodistributivnu mrežu u gradovima i industrijskim zonama.

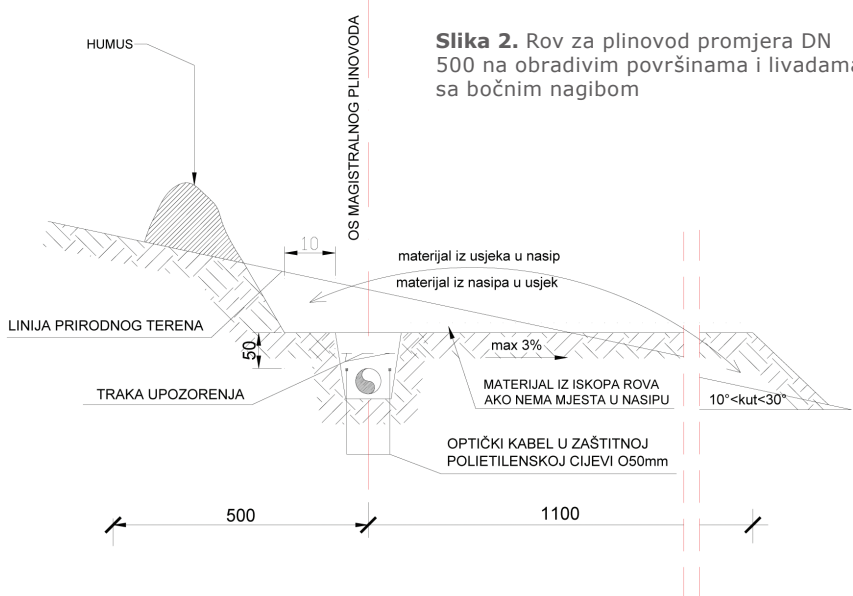
Plin se transportira u plinovitom stanju cjevovodima, koje se ukopavaju u zemlju.

Na slikama je prikazan radni pojas širine 16 metara za plinovod DN 500. Uži dio radnog pojasa od 5 metara služi za deponiranje iskopanog materijala, a širi dio 11 metara služi za prolaz mehanizacije, zavarivanje i spuštanje cjevovoda.

Dubina rova određena je na osnovu posebnih uvjeta od nadležnih poduzeća, a samim time definiran je i nadsloj iznad tjemena cijevi, koji može iznositi od 70 – 200 cm. Širina rova iznosi 90 cm. U nekim vrstama tla prije polaganja cijevi, na dno rova potrebno je postaviti poste-

Slika 1. Rov za plinovod promjera DN 500 na obradivim površinama i livadama

Slika 2. Rov za plinovod promjera DN 500 na obradivim površinama i livadama sa bočnim nagibom

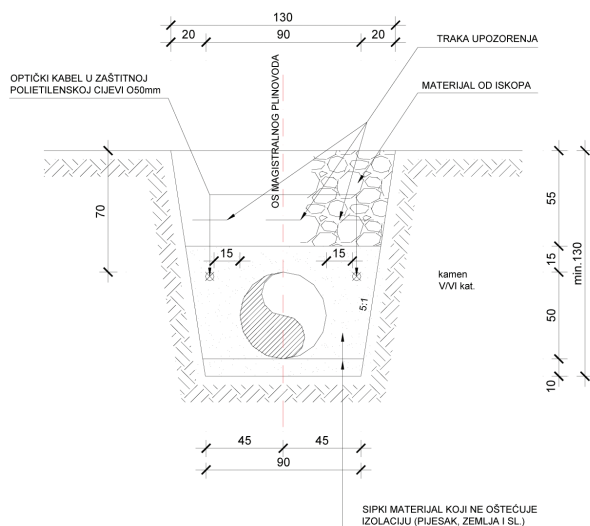
ljicu debljine 10 cm od sipkog materijala koji ne oštećuje izolaciju kao npr. pijesak ili zemlja, dok je u nekim vrstama tla potrebno iznad tjemena cijevi postaviti

posteljicu od 15 cm, a preostali dio rova zatrpati materijalom od iskopa do punog profila.

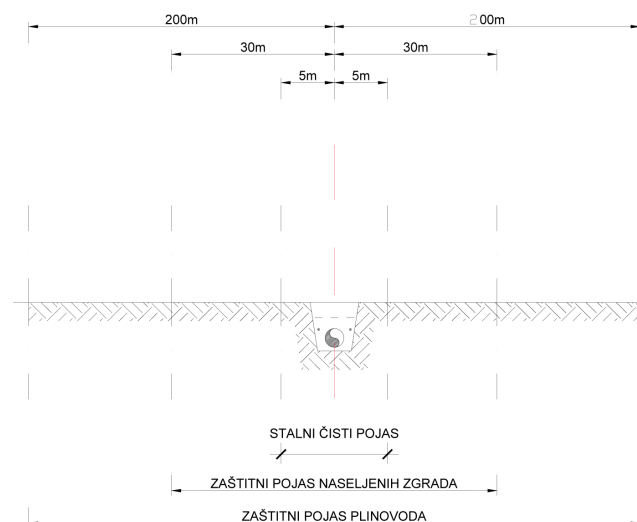
Materijal za proizvodnju cijevi uvijek

Promjer plinovoda	Zaštitni pojas naseljenih zgrada	Zaštitni pojas plinovoda
Do 125 mm	10 m	200 m
Od 125 mm do 300 mm	15 m	200 m
Od 300 mm do 500 mm	20 m	200 m
Od 500 mm na više	30 m	200 m

* Goran Križ

Slika 3. Normalni poprečni profil rova za plinovod promjera DN 500

Slika 4. Pojasevi utjecaja plinovoda za promjer DN 500

je čelik, koji mora dimenzijama i kvalitetom odgovarati sigurnom transportu plina.

Najveću opasnost za plinovod predstavljaju aktivnosti u zaštitnom pojasu plinovoda. Pod zaštitnim pojasom plinovoda smatramo prostor od 200 metara sa svake strane cjevovoda, računajući od njihove osi u kojem drugi objekti utječu na njihovu sigurnost, a unutar kojega se smiju izvoditi radovi isključivo prema posebnim tehničkim uvjetima i izdanim suglasnostima, koje odobrava vlasnik.

Unutar 200 metara zaštitnog pojasa plinovoda smješten je i zaštitni pojas naseljenih zgrada u širini od 10 – 30 metara lijevo i desno od osi plinovoda. Nakon izgradnje plinovoda, unutar tog pojasa zabranjeno je graditi zgrade namijenjene stanovanju ili boravku ljudi.

Širina zaštitnog pojasa ovisi o promjeru plinovoda i području kroz koje prolazi (naselje).

Za plinovode manjih promjera i manji je zaštitni pojas naseljenih zgrada.

Aktivnosti opasne za siguran transport plina mogu biti:

- gradnje
- duboko oranje
- vožnja s teškim vozilima po plinovodu
- polaganje druge infrastrukture

3. Postupak utvrđivanja posebnih uvjeta gradnje

Prilikom potrebe za izgradnjom, a unutar zaštitnog pojasa plinovoda investitor podnosi zahtjev za utvrđivanje posebnih tehničkih uvjeta gradnje.

Uz zahtjev mora biti priloženo:

- idejni projekt
- oblik i veličina građevne parcele i smještaj građevine na njoj

- pregledne karte različitih mjerila sa situacijskim nacrtom građevine

- situacijski nacrt građevine u kopiji katastarskog plana

- drugi podaci značajni za izgradnju i uređenje građevne parcele

Nakon što zahtjev dobije urudžbeni broj šalje se u Poslovnu jedinicu tehničke zaštite koja ga proslijeđuje ovlaštenom geodetskom stručnjaku.

4. Uloga geodetskog stručnjaka u postupku izdavanja posebnih uvjeta

Geodetski stručnjak treba, u dostavljene pregledne karte u kojima je nacrt građevine, kartirati postojeće i planirane plinovode u istom mjerilu u kojem je i nacrt građevine. Pri tom je bitno da raspolaže točnim i ažuriranim podacima o svim trasama izgrađenih plinovoda, što u praksi je nije tako.

Veliki dio podataka o položaju izgrađenih plinovoda određen je vektorizacijom karte mjerila 1: 5000. U slučaju kada su nacrti građevina, u koje treba ukartirati postojeće plinovode u krupnijim mjerilima (npr. 1 : 1000, 1 : 2880) potrebno je napomenuti da je točnost položaja plinovoda ograničena s obzirom na mjerilo. Ukoliko je plinovod udaljen svega nekoliko metara od planiranog objekta za koji je potrebno izdati posebne uvjete, tada se ne mogu koristiti podaci sa ograničenom točnošću, već je potrebno na terenu detektirati i snimiti plinovod.

Situacijski nacrti građevina mogu biti kartirani u raznim mjerilima i podlogama:

- topografskim kartama M 1:100 000
- topografskim kartama M 1:25 000
- Hrvatskim osnovnim kartama M 1:5 000
- detaljnim situacijama M 1:200 i

1:500

- u kopijama katastarskih planova

U slučaju da nacrti građevine u kopiji katastarskih planova nemaju vidljive koordinata niti koordinatnu mrežu, što se u praksi najčešće događa sa katastarskim planovima mjerila 1:2880, ovlašteni geodetski stručnjak nije u mogućnosti kartirati plinovod pa se predmet vraća investitoru sa zahtjevom za dostavu pravovaljane podloge. Nakon što se kartira postojeći i projektom predviđeni plinovod Poslovna jedinica tehničke zaštite će propisati posebne uvjete gradnje na temelju grafičkih priloga koje je izradio geodetski stručnjak.

Tako obraden predmet šalje se podnosiocu zahtjeva.

5. Suglasnost

Ako investitor gradi u području gdje prolazi plinovod, a svojim projektom ne ulazi unutar zaštitnog pojasa izgrađenog ili planiranog plinovoda, također podnosi zahtjev za koji mu Poslovna jedinica tehničke zaštite izdaje suglasnost na projekt bez posebnih uvjeta gradnje.

6. Zaključak

Osnova za izdavanje suglasnosti su grafički prilozima u koje geodetski stručnjak kartira postojeće i planirane plinovode, na temelju kojih poslovna jedinica tehničke zaštite utvrđuje posebne uvjete gradnje.

Literatura

Pravilnik o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport.